

Hoogtepunt in Caribbean Spotlight Series

'Curaçao' ook op Aruba succesvol

ORANJESTAD — 'Curaçao', de documentaire die vorig jaar op het Nederlandse documentairefestival IDFA in première ging, heeft opnieuw flink de aandacht getrokken. Dit keer tijdens de Caribbean Spotlight Series (CSS), een serie Caribische films die afgelopen weekend werden vertoond tijdens het Aruba International Film Festival (AIFF). Op het programma stonden verder twee Arubaanse producties, '10 Ave Maria en Muhe Frida' die indruk maakten bij vooral het lokale publiek.

Regisseurs en acteurs van de CSS-films hadden gisteren hun rode loper moment. Kunstenaar Ryan Oduber met vrouw Alydia Wever (met opvallend rode oogmake-up als uiting van haar rol van de Mexicaanse kunstenares Frida Kahlo) waren prominent aanwezig als ook Francisco Pardo, die met zijn hoofdrol in '10 Ave Maria' als Arubaanse man met zijn homoseksualiteit worstelt vanwege de sociale druk en religie, veel indruk maakte bij het filmpubliek. Directeur en samensteller van het CSS-programma Aaron Hosé zei gisteravond 'heel moe' te zijn, maar ook heel tevreden, vooral ook omdat nieuwe Arubaanse films tot stand zijn gekomen. Pardo pleitte opnieuw voor meer lokale steun voor filmmakers zodat er meer producties van de grond kunnen komen. Een andere film, van Kareem Mortimer uit Bahamas, trok ook veel aandacht. Ook hierin was worstelen met homoseksualiteit, vanwege geweld op

het eiland tegen homo's, een belangrijk thema.

Kanshebber

De meeste aandacht ging echter naar 'Curaçao' van Sarah Vos en Sander Snoep, die ook als grote kanshebber worden genoemd op de publieksprijs van CSS die vanavond wordt uitgereikt. De documentaire is het toneelbeeld van confronterend. De film opent met een voorgelezen inventaris van een net gearriveerde slavenschip. Zakelijk wordt melding gemaakt van honderden doden, veel zieke en oude slaven. Even zie je oude ruïnes van plantagehuizen, maar direct ook één die volledig in haar oude glorie wordt hersteld. Een Nederlandse vrouw, gepensioneerd, vraagt aan een jonge vastgoedverkoper of de plek waar zij nu staan en dat kennelijk hun interesse heeft, 'een bepaalde geschiedenis' heeft. Je ziet de tegenstellingen tussen de Nederlanders met hun golfbanen, opulent grote

Filmmakers en acteurs tijdens het rode loper-gala gisteren voor de Caribbean Spotlight Series. Op de voorgrond met de duimen omhoog, de vermoeide maar blij programmadirecteur, Aaron Hosé.

huizen in bewaakte buurten en de bescheiden woningen van de Curaçaoënaars. Het met honden bewaakte privéstrand met pal daarnaast, achter een soort van muur, een geïmproviseerde badplaats waar de lokale bevolking zich vermaakt. Men zit op roepafstand van elkaar, maar er is totaal geen con-

tact. Volgens filmmaker Snoep hebben Nederlanders geen idee van wat zich onder hun vlag allemaal heeft afgespeeld op Curaçao. Dingen die, zo wordt duidelijk in de film, nog altijd een effect hebben op de lokale bevolking. Brieven van fraters die klagen over 'wilde, luie

negers' en van kaderleden van de Koninklijke Shell die korten op het salaris van de lokale bevolking om de lonen van Nederlandse werknemers omhoog te krikken, wat uiteindelijk ook leidde tot de opstand van mei 1969. De bevolking heeft een passieve, gediensstige houding en een Curaçaoë-

naar kijkt je niet aan wanneer hij jou een slappe hand geeft. De Curaçaoënaar heeft, zoals de onlangs overleden activiste Joceline Clemencia in de film aangeeft, een diepgewortelde haat jegens zichzelf. Ze willen mooi haar en zouden 'een moord doen' om een blanke aan de haak te slaan om zo

'mooiere kinderen' met 'een betere kans in het leven te krijgen'. De 'zendelingen-drang' van bijvoorbeeld de Albert Heijn-manager, die zijn werknemers zo ver wil krijgen dat zij spontaan aan klanten een stukje kaas bieden om te proeven is volgens Snoep goed bedoeld, maar schiet zijn doel voorbij.

Hand in eigen boezem

Volgens Snoep waren de reactie op de film tot nu toe vrij heftig. 'De reacties in Nederland waren emotioneel. Feit is dat wij op school bijna niets meekrijgen van ons koloniaal verleden en wat er allemaal is gebeurd in Oost-Indië, op de Antillen en in Suriname', aldus Snoep. De op Curaçao woonachtige Nederlanders hebben de film nagenoeg verworpen als 'eenzijdig'. Na de vertoning in de Curaçaose wijk Santa Maria zagen de filmmakers hoe de lokale inwoners de hand in eigen boezem staken en zich afvroegen hoe zij konden breken met hun minderwaardigheidscomplex. Gisteren, na de tweede vertoning bij CSS werd 'Curaçao' enthousiast ontvangen. Snoep en Miriam Sluis, die verantwoordelijk was voor de archiefteksten, werden door een bezoeker bedankt voor 'het aanwijzen van de gorilla van 200 kilo in de kamer'.

Jonathan Demme:

Over grote films en kleine documentaires

ORANJESTAD — Wie slechts bekend is met zijn grote gestileerde hits 'The Silence Of The Lambs' en 'Philadelphia' zou weleens een schok kunnen krijgen van de snelheid en grove aanpak van Jonathan Demme's documentaire 'The Agronomist'.

door onze verslaggever
Ariën Rasmijn

Voor 'The Agronomist', waarin het verhaal wordt verteld van de Haïtiaanse mensenrechtenactivist Jean Dominique en zijn radio-station Radio Haïti Inter, schoot filmmaker Demme met een handcam zijn beeldmateriaal bij elkaar. Het werk gebeurde met tussenpozen en werd op verzoek van Jean onderbroken. Na zijn moord in 2000 werd het project hervat, met hulp

Filmmaker Jonathan Demme tijdens zijn sessie van 'In Conversation With' van het Aruba International Film Festival.

van zijn vrouw Michèle Montas. Het resultaat is een inspirerende documentaire over de strijd van de vrije pers te-

gen politiek machtsmisbruik en geweld, maar vooral ook over de man die Jonathan Demme 'the coolest man I've ever met' noemt.

De gevierde filmmaker vertelt tijdens zijn sessie van 'In Conversation With' van het Aruba International Film Festival met ongeremd enthousiasme. Ooit wilde hij dierenarts worden, alleen kon hij op de universiteit maar geen goede cijfers krijgen voor scheikunde. En dus werd hij maar filmregisseur. Uiteindelijk rolde hij als jongeman binnen in het filmbedrijf van de roemrijke lowbudget producent Roger Corman. "Daar leerde ik voor het oog van het publiek films maken." Hij leerde van Corman ook om binnen zijn budget te blijven. "Op tijd klaar zijn, binnen het budget blijven of zelfs een stuk daarover, dat zijn principiële dingen voor me." Dat was ook één van de redenen waarom hij enkele jaren terug Hollywood de rug toekeerde. Hoewel zijn remake van 'The Man-

churian Candidate' binnen budget en ook nog eens succesvol was, schrok hij van de absurde hoeveelheden geld die er voor de productie doorheen werden gejaagd. Nadat hij, weliswaar in documentairestijl, de film 'Rachel Getting Married' maakte, begon het echter weer te kriebelen. Nu is hij bezig met een bewerking van de roman 'Zeitoun' van Dave Eggers. "De mooie tegenstelling tussen het maken van documentaires en speelfilms is dat je bij speelfilms zo realistisch mogelijk wilt overkomen en documentaires zou onderhoudend mogelijk wilt maken." Demme geniet tegenwoordig nog het meest van films die 'voor niets zijn gemaakt en voor niets te zien zijn' op Youtube. 'Filmacademie's zijn fantastische plekken, maar wat ik raad is: pak een camera."

Eerste tiener-jeugdthriller
Black Mamba

ORANJESTAD — Cristel Cosijn en Richelle van den Dungen-Gronovius willen het haat vullen van het gemis aan Nederlandstalige boeken voor twaalf- tot achttienjarige. Cosijn kwam op het idee toen haar tienerdochter thuis kwam en zei dat ze nergens een goed jeugdboek kon kopen. "Dan schrijf ik er zelf wel één", besloot de moeder en ging samen met haar vriendin Gronovius aan de slag. Dat werd de jeugdthriller 'Black Mamba'.

door René van Nie

Het resultaat, met een omslag van Gronovius, mag er zijn. Deze jeugdthriller, hun eersteling, is vanaf nu ook op Aruba te koop. Twee jaar duurde dit project, van idee tot boek en ze hebben het samen geschreven, tegenover elkaar aan de koffietafel. Gronovius, eerstegraads lerares Nederlands bij Colegio Arubano en Cosijn, schilderes op Bonaire, bleken elkaar goed aan te vullen. Het boek gaat over twee hartsvriendinnen van vijftien en zestien jaar, Nikita en Claire, die begin 2012 onverwachts vertrekken naar Bonaire. Ze verblijven op Black Mamba, de oudste plantage van het eiland, waar onverklaarbare dingen gebeuren. Samen met Kirza, Francis, Roy en

Cristel Cosijn (links) en Richelle van den Dungen-Gronovius.

Alvin gaan ze op onderzoek uit. Als een oude geest het zestal confronteert met het duistere verleden van Atlantis, raken ze verzeild in een bizar avontuur. 2012 blijkt het cruciale jaar om de aarde van haar definitieve ondergang te redden. Wanneer de twee meiden ontdekken dat ze onopzettelijk worden geschaduwd, is het te laat. Toeval bestaat niet en ze lopen met open ogen in de val. Cosijn en Gronovius leggen uit hoe ze samen het boek

hebben geschreven. "In de eerste plaats motiveerden we elkaar en schreven om en om, en die tekst werd besproken. De ene keer applaudisseerden we voor een goed stuk en een andere keer werd het van tafel geveegd. Waar de één de aanzet gaf voor iets moois, werd het door de ander uitgewerkt. Maar we waren dus heel kritisch en op die manier kwamen we tot een spannend jeugdboek waar veel tieners plezier aan kunnen beleven.

En we staan al op het punt om deel twee te gaan schrijven." Ze willen er voor zorgen dat het Arubaanse publiek meer gaat lezen. "Dat gaat komen, we zullen alles in het werk stellen om dat te verbeteren. Niet om het geld, maar omdat het belangrijk is. Maar daarvoor zijn eerst goede tienerboeken nodig. Black Mamba is de eerste in een lange rij." De dochter van Rene van Nie, de vijftienjarige Zooey, leest minimaal twee boe-

ken per week, gaat Amerikaanse studeren en haar wens is dan ook boeken te kunnen recenseren. Zij las Black Mamba voor Amigoe. "Als eerste trok me de titel aan en ook de omslag van het boek trok me aan. Een jeugdboek voor twaalf- tot achttienjarige laat zich normaal gesproken moeilijk schrijven door volwassenen, want het vereist een goed gevoel en diepgewerd onderzoek naar de gedachte wereld van jonge mensen. Toch zijn de schrijvers daar voor een groot deel in geslaagd. Het taalgebruik is goed weer gegeven, zoals de zin die Claire opgewonden uitsprekt: Kijk een Leguaan, nog even en we zitten in Jurassic Park. Zo zijn er nog veel meer teksten die het verhaal leuk en geloofwaardig maken en dat boeit me tijdens hun spannende tocht en hun avonturen. Zo nu en dan zou ik zelf één van de hoofdpersonen in het boek willen zijn en dat geeft aan dat het verhaal me meeslept. Wat me een beetje stoorde, was het aantal personages dat ik teveel vond. Soms was het moeilijk te volgen wie er aan het woord is. Daarbij zijn er teveel sprongen in de tijd, waardoor je een beetje in de war raakt. Het boek bevat ook teveel informatie, maar dat doet niets af aan het uiteindelijke resultaat dat het boek het toch zeker waard is om gelezen te worden."

Habana Eva;
ontroerend vermakelijk

Habana Eva gaat over een jonge naaister in Havana, Cuba, die worstelt met geliefden, familie en haar toekomstdroom.

ORANJESTAD — Als vijfjarige zag Prakriti Maduro, de hoofdrolspeelster in 'Habana Eva' die gisteren ook de rode loper-egards kreeg op het Aruba International Film Festival, de film 'Oriana'. Dat maakte zo'n indruk dat zij later, als de kans zich aandiende, niets liever wilde dan ook in een film van de Venezolaanse regisseuse Fina Torres spelen.

Met Habana Eva slaagde zij daarin, overigens ook voor de filmliefhebber die houdt van een lach en een traan en knusse, maar ook onorthodoxe relaties. Het verhaal over de talentvolle naaister Eva, speelt zich af op Cuba. Voor Maduro, een Venezolaanse, was dat een uitdaging, zo vertelde zij in de redelijk gevulde bioscoopzaal gisteren. Misschien voor de niet-Spaanstalige niet zo opvallend te horen, maar het Venezolaanse Spaans is toch wel echt anders dan het Cubaanse. Het authentieke Havana met vervallen panden speelt een grote rol in het verhaal, maar de rode draad blijft toch wel de relaties die Eva heeft met

haar haar familie, twee mannen waaruit ze uiteindelijk niet kan kiezen en haar beste vriendin Teresa. Deze laatste maakt een redelijk onverwachte (in de damestoilet) opkomst om gaandeweg een steeds grote rol in de film te spelen (alsook in het hart van het filmpubliek).

De filmkijker wordt door Torres regelmatig op een ander been gezet. Want voelt Habana Eva eerst bijna als een autobiografische documentaire, het verandert al snel in een soort novela (soap). Vervolgens krijgt het weer een andere, absurdistische wending met de tantes van één van de geliefdes van Eva die een groen gezicht hebben van het vele kruidentheedrinken en doordat Teresa na dodelijk verongeluk (wat de zaal gisteren duidelijk erg vond, omdat het publiek dacht dat zij daardoor niet meer terug in de film zou komen) weer terugkeert als een deus ex machina. Al met al een warme film met een zeer sterke rol van Maduro, die vanavond om tien uur nog te zien is in de bioscoop van Paseo Herencia.